

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

בעניין: **אסף-יצחק גולני**
ע"י ב"כ עו"ד יעקב קלדרון ואח' **התובע**

נ ג ד

סלמאן אלאמיר עאמר
ע"י ב"כ עו"ד נמיר קסאם-חוסין **הנתבע**

1

2

פסק דין

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

תובענה שעיקרה תביעה לקבלת פיצוי מהנתבע בגין הפרת זכות יוצרים בחוברת לימוד שחיבר התובע בשפה הערבית בשם "ערבית מדוברת פלסטינית למתחילים", ואשר הוצאה על ידי חברה שבבעלותו של התובע, וכן בגין עילות תביעה נוספות.

רקע עובדתי

1. התובע הוא הבעלים של מינרוה יעוץ והדרכה בע"מ, המעניקה בין היתר, שירותי תרגום, הדרכה וייעוץ בכל הקשור לשפה הערבית (להלן: "מינרוה").

2. הנתבע עבד אצל מינרוה מיום 7.12.03 ועד ליום 7.11.05 (כשנתיים).

3. בין השאר, הוציאה מינרוה חוברת לימוד ערבית מדוברת למתחילים בשם "ערבית מדוברת פלסטינית למתחילים" (להלן: "החוברת המקורית"). על גבי העמוד הראשון של החוברת המקורית – עמוד הכריכה – מופיעה הערת זכויות יוצרים בנוסח:

"לשימוש פנימי בקורסים והשתלמויות של קבוצת מינרוה (מודגש ובפונט מוגדל).

כל הזכויות שמורות לקבוצת מינרוה יעוץ והדרכה (מודגש)

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום

אמצעי אלקטרוני או מכני בלא קבלת היתר בכתב מבעל הזכויות (כל

הפסקה ממוסגרת)

(כתובת אתר האינטרנט של מינרוה)".

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

4. במהלך שנת 2006 חיבר הנתבע חוברת לימוד בשם "ערבית מדוברת ארץ ישראלית למתחילים", באמצעותה לימד קורסים ושיעורים ליחידים או לקבוצות קטנות (נספח ד' לכתב התביעה להלן: "החוברת המפרה"). החוברת המפרה כוללת אלמנטים רבים הדומים עד זהים לחוברת המקורית. כך, למשל, מופיעה על גבי העמוד הראשון (עמוד הכריכה) הערת זכויות יוצרים בנוסח זהה לנוסח של החוברת המקורית, כדלקמן:

"לשימוש פנימי בקורסים והשתלמויות שמעביר סלמאן אלאמיר

עאמר (מודגש ובפונט מוגדל).

כל הזכויות שמורות לסלמאן אל אמיר עאמר (מודגש וממוסגר)

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום

אמצעי אלקטרוני או מכני ללא קבלת היתר בכתב מבעל הזכויות

(כתובת מייל וטלפון של הנתבע)".

5. יוער כבר עתה, כי התובע הציג מספר גרסאות של החוברת המפרה (ת/2, ת/6, ת/7), וטוען שהנתבע הפר את זכותו בשלוש הפרות מתמשכות. לעומתו, הציג הנתבע בתצהירו חוברת שלטענתו היא החוברת שחיבר (נספח יב' לתצהיר הנתבע, להלן: "נספח יב'"). להבדלים בין החוברות נתייחס להלן, אולם יש לציין, שגם בנספח יב' מופיעה הערת זכויות יוצרים בעמוד הראשון, בנוסח זהה, אם כי בשינויי עריכה קלים. כמו כן יצוין, שקיימים הבדלים בכתובת המייל ובמספר הטלפון של הנתבע בכל החוברות שהוצגו ושיוחסו לו.

עיקרי טענות התובע

6. התובע טוען, כי בין השנים 1998-2003 עסק בהוראת ערבית מדוברת באופן אינטנסיבי בשלושה מוסדות שונים, ותוך כך נחשף לשיטת לימוד דידקטית של שינון משפטים וטקסטים. לטענתו, שיטת לימוד זו לא תאמה את תפישתו, והוא החל להקנות לעצמו שיטת לימוד שונה, המקנה ללומד תחילה את הכללים הדקדוקיים של השפה הערבית ומילים בודדות, ולאחר מכן צירופי מילים והשלמתם למשפטים ולטקסטים. הרציונל שעומד בבסיס השיטה הוא להימנע משינון ולתרום להבנת הרציונאל והתבניתיות של השפה. על סמך גישה זו, החל התובע לחבר חומרי לימוד על גבי דפים אשר שוכפלו וחולקו לתלמידים במהלך השיעורים אותם לימד, החל משנת 1998. לאורך השנים שיפר התובע ושכלל את חומרי הלימוד, ובשנת 2003, לאחר שהקים את מינרוה, איגד את החומרים השונים לכדי ספר לימוד. לשם כך

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

- 1 חיבר חומרים נוספים, ערך את הקיימים ויצר ספר לימוד מקיף, המבוסס על שיטת
2 הלימוד הייחודית שפיתח.
- 3
- 4 7. התובע מציין, כי ספר הלימוד שלו שונה באופן מהותי מספרי הלימוד האחרים
5 הקיימים בשוק, הן מבחינת שימוש בפעלים שונים ומגוונים והן מבחינת הסידור
6 הפנימי והחזותי שבספר. התובע צירף לתצהירו את קבצי המחשב של חומרי הגלם
7 עליהם עבד להכנת החוברת, את החוברת עצמה וכן העתקי עמודים רלוונטיים
8 מספרים שונים הקיימים בשוק, השונים באופן מהותי בהשוואה לחוברת שלו.
9 לטענת התובע, לנתבע היו חלופות רבות להצגת חומרי הלימוד ולסידורם וכן שיטות
10 לימוד מגוונות, אולם הוא בחר להעתיק את החוברת שלו.
- 11
- 12 8. לטענת התובע, בתחילת חודש דצמבר 2003 נזקקה מינרוה למתרגם מערבית לעברית
13 ועל כן פרסמה מודעת דרושים בקמפוס הר הצופים של האוניברסיטה העברית
14 בירושלים למשרה זו. בעקבות המודעה שלח הנתבע קורות חיים למינרוה, ולאחר
15 ראיון ובחינה נמצא מתאים לביצוע עבודות תרגום.
- 16
- 17 9. ביום 7.12.03 נחתם חוזה עבודה בין הצדדים, במסגרתו התחייב הנתבע לעבוד בכל
18 אחד מתחומי העיסוק של מינרוה "לרבות תרגום, עריכה לשונית, הגהה, תמלול,
19 קצרנות, פרשנות וניתוח, יעוץ והוראה...". עוד התחייב הנתבע "לשמור על סודיות
20 מוחלטת לגבי מידע עסקי או אחר אליו נחשף במהלך עבודתו במינרוה" (נספח ג'
21 לתצהיר התובע).
- 22
- 23 10. עוד חתם הנתבע ביום 12.12.03 על התחייבות לשמירה על סודיות, לפיה התחייב, בין
24 היתר, לשמור על כל חומר שיקבל ממינרוה, למנוע את שכפולו או חשיפתו לאחר
25 ולהחזירו בכל עת שיידרש (נספח ד' לתצהיר התובע).
- 26
- 27 11. לטענת התובע, חרף העובדה שלנתבע לא היה ניסיון בהוראת השפה הערבית, הציע
28 לו התובע לעבור הכשרה מעשית בהוראת ערבית מדוברת ולעסוק בהוראה במסגרת
29 קורסים של מינרוה המיועדים לסטודנטים ולקהל הרחב. הנתבע קיבל את ההצעה,
30 ולאחר שעבר הכשרה במינרוה החל ללמד בקורסים של מינרוה בנוכחות התובע, תוך
31 שהתובע מקפיד לחנוך אותו ולהקנות לו ידע תיאורטי ומעשי רב.
- 32

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

12. נטען עוד על ידי התובע, כי ביום 30.10.05 הבחינה אשתו במודעות רבות מספור התלויות על גבי לוחות המודעות בקמפוס הר הצופים באוניברסיטה העברית, בהן הנתבע מציע עצמו כ"מורה מנוסה לערבית ספרותית וערבית מדוברת בשיטה חדשנית". זאת, מבלי ליידע אותו כמעסיק, ומתוך ידיעה כי קהל הסטודנטים הלומדים שם מהווים למעלה ממחצית הלקוחות הפרטיים של מינרווה. על רקע זה עלו יחסי התובע והנתבע על שרטון.
13. ביום 7.11.05 שלח בא כוחו דאז של התובע מכתב התראה לנתבע, בו הוא מזהיר אותו כי מעשיו מהווים הפרה של הסכם הסודיות ויחסי העבודה עם התובע, וכי אם לא יחדל ממעשיו, יביא הדבר לפיטוריו ולטענות תביעה נגדו.
14. ביום 10.11.05 שולמה לנתבע משכורתו האחרונה. באותו מעמד השיב הנתבע מיוזמתו לתובע חומרי לימוד, מערכי שיעור וספר לימוד שהיו ברשותו, ובכך באו לידי סיום יחסי העבודה בין הצדדים.
15. לטענת התובע, עלה בליבו החשד, שמא הנתבע לא השיב לו את כל חומרי הלימוד. אי לכך, פנה לידידתו ג'ין מילקן וביקש ממנה לקבוע עם הנתבע מועד לשיעור ערבית. נטען, כי במהלך השיעור שהתקיים זמן קצר לאחר מכן בקמפוס הר הצופים, מסר הנתבע למילקן דפים מצולמים מתוך ספר הלימוד של מינרווה, ללא רשותו של התובע ובניגוד לדבריו של הנתבע, לפיהם השיב לתובע את כל חומרי הלימוד של מינרווה.
16. ביום 1.2.06 הגיש הנתבע בבית הדין האזורי לעבודה תביעה לפיצויי פיטורין נגד התובע, וביום 25.4.06 נמחקה התביעה בהסכמה.
17. לטענת התובע, במהלך שנת 2008, בעת שירותו במילואים, פגש את ערן טל, שסיפר לו כי למד ערבית אצל הנתבע, מתוך ספר שחיבר. לבקשת התובע, מסר לו ערן טל את הספר שקיבל מהנתבע. לתדהמתו, נוכח לגלות שמדובר בהעתק של ספר הלימוד בהוצאת מינרווה, בו הוכנסו שינויים קלים בלבד.
18. כן טוען התובע, כי במהלך שנת 2009 סיפרה לו הגב' עינת אוחנה, סטודנטית באוניברסיטה העברית ומכרתו, כי ראתה מודעה בה מציע הנתבע שיעורים בערבית מדוברת. לבקשת התובע, תיאמה עם הנתבע שיעור, במהלכו מסר לה הנתבע ספר

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

- 1 בשם "ערבית מדוברת ארץ ישראלית", המהווה העתק של ספר הלימוד של מינרוה,
2 בשינויים קלים ותוך שמירה על פורמט זהה לספר הלימוד של מינרוה, כולל עיצוב
3 הכריכה ותוכנה. נטען, כי שמע מפי הגב' אוחנה, שבמהלך השיעור מכפיש הנתבע את
4 שמה של מינרוה ומדבר בגנותה ובגנות התובע.
5
- 6 19. נוכח דברים אלה, שלח התובע את מר רונן דוד – חוקר פרטי (להלן: "החוקר") –
7 אשר הקליט שיעור שהעביר לו הנתבע באופן פרטי ובמהלכו הציג לו את החוברת
8 המפרה כפרי עטו, וכן גם איתו דיבר בגנותם של התובע ושל מינרוה (העתק ההקלטה
9 והתמלול צורפו לתצהיר התובע – נספח ז').
10
- 11 20. התובע אף ערך השוואה פרטנית בין החוברת המקורית לבין החוברת המפרה וטוען,
12 כי מעיון פשוט ניתן בנקל להבחין כי הנתבע הפר את זכויות היוצרים שלו (נספח ט'
13 לתצהיר התובע).
14
- 15 21. לטענת התובע, החוברת המקורית עומדת בכל דרישות החוק והפסיקה לעניין קיומה
16 של זכות יוצרים ביצירה ספרותית, לרבות דרישת המקוריות. עבודתו של הנתבע אצל
17 מינרוה, היכרותו האישית עם התובע והחומר המקצועי, וכן ציון הערת זכות יוצרים
18 על גבי החוברת המפרה מעידים כשלעצמם על היכרות הנתבע את החומר של התובע
19 וידיעתו כי לתובע יש זכות יוצרים.
20
- 21 22. נטען, כי הנתבע העתיק את החוברת המקורית במלואה, תוך שינוייה, סילופה
22 ופרסומה בקרב אותו קהל יעד. בכך הפר הנתבע את זכות היוצרים החומרית
23 והמוסרית של התובע, בחוסר תום לב ובמטרה לגזול את קניינו הרוחני ואת
24 לקוחותיו הקיימים והפוטנציאליים. כן נטען, כי הנתבע סילף ועיוות את היצירה
25 המקורית וגרם לפגיעה במוניטין של התובע.
26
- 27 23. לטענת התובע, ההפרות בוצעו במועדים הרלוונטיים הן לחוק זכות יוצרים, 1911
28 (להלן: "חוק זכות יוצרים הישן") ופקודת זכות יוצרים, 1924 (להלן: "הפקודה")
29 והן לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן: "חוק זכות יוצרים החדש"), שתחילתו
30 ביום 25.5.08, ולפיכך, עילות התביעה כנגד הנתבע יהיו הן מכוח הפקודה והן מכוח
31 החוק החדש, בהתאמה למקרי ההפרה.
32

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

24. התובע טוען לעילות נוספות, אשר יפורטו בהמשך.

25. בכתב התביעה טען התובע כי סך כל הפיצוי המגיע לו בהתאם לעילות שהופרו הוא 480,000 ₪, אולם, משיקולי אגרה, העמיד את תביעתו על סך של 200,000 ₪. בכתב התביעה עתר התובע אף לסעד של מתן חשבונות, ושמר לעצמו את הזכות לתקן את סכום התביעה לאחר שהנתבע יצהיר על חשבונותיו. כן עתר לצו מניעה קבוע וזמני, האוסר על הנתבע לשווק או לפרסם את החוברת המפרה או כל חומר לימוד דומה לפרי עטו של התובע. יוער, כי במהלך ניהול התיק וכן בסיכומים זנח התובע את דרישתו לסעד זמני ולצו למתן חשבונות.

עיקרי טענות הנתבע

26. הנתבע טוען, כי הוא בן העדה הדרוזית, שפת אמו ערבית, גדל וחונך בשפה הערבית ובבתי ספר ערביים. רבים מבני משפחתו עוסקים בהוראה בכלל ובהוראת השפה הערבית בפרט. משכך, נטען, המדובר במי ששולט ברזי השפה ואין זה סביר שאדם בעל מאפיינים כאלה יזדקק למקור שאינו נמנה על "בני השפה" כדי ליצור חוברת לימוד שפת אמו.

27. בצד מאפייניו האישיים טוען הנתבע, כי הוא בעל ניסיון בהוראת השפה הערבית, וכי עוד בשנים 1996-1998 לימד ערבית את ילדי העדה הדרוזית באוסטרליה ובארה"ב. לטענתו, לימד מתוך חומרים שהיו לפניו למעלה מ-5 שנים לפני תחילת עבודתו אצל התובע, חומרים שצירף לתצהירו (נספח יא').

28. לטענתו, יש להתחשב בנסיבותיו האישיות בעת בחינת שאלת ההעתקה, ולא להסתמך על השוואה בין שני טקסטים בלבד.

29. לגופו של עניין טוען הנתבע שלוש טענות מרכזיות:

א. לתובע אין זכות יוצרים בחוברת המקורית.

ב. התובע לא הוכיח את המעשים המפרים להם הוא טוען.

ג. הדין החל על התביעה הוא חוק זכות יוצרים הישן והפקודה בלבד.

בהמשך נבחן אחת לאחת טענותיו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

30. יחד עם תצהירו הגיש התובע שתי חוות דעת, האחת של ד"ר חאלד סינדאוי והשנייה של פרופ' סיריל אסלנוב, שעסקו בשאלת מקוריות חוברת הלימוד של התובע והאם לתובע זכות יוצרים ביצירתו. שני המומחים התייחסו לחדשנות שבלימוד שפה מדוברת וקבעו, כי אין מקוריות או יצירתיות כלשהי בלימוד שפה, שכן המילים ומערכת הדקדוק הבסיסית של השפה מוכתבים מראש על ידי השפה עצמה ומלמד השפה אינו ממציא מעצמו את חומרי הלימוד. בחוות דעתו של פרופ' אסלנוב נכתב:

"אין דרכים שונות ללימוד שפה... לימוד התחלתי של כל שפה מחייב לימוד האותיות, לימוד מספרים, לימוד זכר ונקבה, לימוד יחיד, זוגי ורבים, לימוד עבר, הווה, עתיד וציווי ולימוד הטיות המילים... מלאכת הסידור הפנימי של השלבים הבסיסיים אינה אלא ניסיון מלאכותי ליצור הבדל בין שני מורים... מדובר בהבדל מלאכותי בלבד מאחר ומדובר בשפה סגורה וניתן לבחור במילים מתוך מאגר סגור וקיים".

31. מצויד בחוות דעת אלו טוען הנתבע, כי לתובע אין זכויות יוצרים בחוברת שלו, ומשכך אין להעניק לו סעדים כלשהם הניתנים לבעלי זכויות יוצרים שזכותם החומרית או המוסרית הופרה.

32. עוד לטענת הנתבע, בהנחה שיש לתובע זכות יוצרים, הנחה המוכחשת על ידו, התובע לא הוכיח את ההפרות להן טען. נטען, כי לאחר סיום עבודתו במינרוה, מצא הנתבע לנכון לאסוף את כל החומר שחיבר לאורך השנים ולקבצו לחוברת. בשנת 2006 הוציא את החוברת, בה הוא עושה שימוש עד היום (החוברת צורפה כנספח יב' לתצהיר הנתבע). נטען, כי הנתבע לא יכול היה להעתיק את חוברת התובע, מאחר שבתקופת עבודתו אצל התובע היו לתובע רק דפי תרגול ולא חוברת או מערכי שיעור מסודרים. הנתבע מציין, שבסיום העסקתו השיב לתובע את הדפים, ואילו התובע נמנע מלצרף את הדפים, על אף טענתו כי הם נמצאים ברשותו. לפיכך, כך הטענה, לא הוכיח התובע שחומרי ההעתקה היו נגישים לנתבע. זאת ועוד, לטענת הנתבע, התובע התעלם מהחוברת שצורפה לתצהיר הנתבע (נספח יב') ולא ערך השוואה בינה ובין החוברת שלו, מאחר שאין מקום להשוואה ביניהן.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

33. כן טוען הנתבע, כי גם אם קיים דמיון בין החוברת שלו לבין חוברת התובע, הרי
שהוא נובע מהשפה הערבית ומוכתב על ידה, ואין בו ללמד על העתקה. כן נטען, כי
הנתבע מלמד ערבית מדוברת בלהג ארץ ישראלי, ואילו התובע מלמד בלהג פלסטיני,
שני להגים שונים בתכלית, וכי די בעובדה זאת כדי לקבוע שלא העתיק מחוברת
הלימוד של התובע. עוד טוען הנתבע, כי הוא פונה לקהל שונה מקהלו של התובע, וכי
מעולם לא התערב בעסק התובע.

34. לטענת הנתבע, התובע נמנע מלהעיד את ערן טל, עינת אוחנה וג'ין מלקין, אשר על פי
טענתו קיבל מהם חוברות לימוד שקיבלו ישירות מהנתבע. כמו כן, נמנע התובע
מלצרף את המסמכים והחוברות שטוען שמסרו לידי, והדבר פועל לחובתו. נטען, כי
התובע צרף לתצהירו חוברת שמייחס הוא לנתבע כ"חוברת המפרה", אולם מקורה
לא ידוע (נספח ח' לתצהיר התובע), והנתבע מכחיש כי החוברת שלו. כן נטען, כי
טענת התובע שהחוברת הגיעה לידי דרך החוקר, מהווה הרחבת חזית, שכן העלה
טענה זו לראשונה בחקירה הנגדית, וכי בתצהיר החוקר לא מופיע שקיבל חוברת
מהנתבע. כמו כן, בתצהיר גילוי המסמכים ובעדותו בבית המשפט הצהיר התובע
שברשותו שתי חוברות בלבד, ואילו מאוחר יותר הגיש לבית המשפט שלוש חוברות
שונות אשר יוחסו לנתבע (מוצגים ת/2, ת/6 ו-ת/7). הנתבע מכחיש שהחוברות הן
שלו וטוען, כי התובע לא הוכיח את מקורן.

35. לעניין הדמיון בהערת זכויות היוצרים שמופיעה בחוברות של שני הצדדים טוען
הנתבע, כי מדובר לכל היותר בצירוף מילים בודדות שאיננו ראוי להגנת זכויות
יוצרים. כמו כן נטען, כי הערות בדבר זכויות יוצרים קיימות במגוון רחב של מוצרים
בשוק, וכי לרוב הן דומות ואין בהן משום יצירתיות מיוחדת המעניקה זכות יוצרים.

36. עוד לטענת הנתבע, הדין החל במקרה דנן הוא חוק זכות יוצרים הישן, שכן התובע
טוען שההפרות התרחשו במועד שבין 10.11.05 ל-1.2.06. על כן, לשיטתו, גם אם
תוכר זכות היוצרים של התובע, יהיה זה זכאי לסעד בגין הפרה אחת, בסכומים
המופיעים בפקודה (בין 10,000-20,000 ₪, לעומת 100,000 ₪ להם טוען התובע). יתר
העילות מוכחות על ידי הנתבע.

דיון והכרעה

37. התובע והנתבע העידו לפניי. כמו כן העידו שני המומחים מטעם התובע ונחקרו על
חוות דעתם.

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

1 38. לאחר ששמעתי את עדויות הצדדים ושקלתי את טענותיהם בכתבי הטענות
2 ובסיכומים, הגעתי לכלל מסקנה, כי דין התביעה בעילת הפרת זכות יוצרים
3 להתקבל. לתובע יש זכות יוצרים בחוברת המקורית, וזכות זו הופרה על ידי הנתבע.
4 להלן אפרט את נימוקיי.
5

זכות יוצרים בספר לימוד

6
7 39. חוק זכות יוצרים הישן קובע בסעיף 1(1) כי קיימת זכות יוצרים לגבי יצירה
8 ספרותית, המוגדרת בסעיף 35(1) לחוק כ"כוללת מפות, תרשימים, תכניות,
9 טבלאות, וליקוטים".
10 סעיף 1 לחוק החדש מגדיר יצירה ספרותית – "לרבות יצירה המבוטאת בכתב,
11 הרצאה, טבלה, לקט, וכן תוכנת מחשב". יחד עם זאת, קיימים חריגים בחוק
12 לגביהם לא תהא קיימת זכות יוצרים, והם: רעיון; תהליך ושיטת ביצוע; מושג
13 מתמטי; עובדה או נתון וחדשות היום (סעיף 7ב לפקודה, סעיף 5 לחוק החדש).
14

15 40. על פי ההלכה הפסוקה, כאשר מדובר בספר לימוד, אין חולק שככלל, יזכה להגנת
16 החוק, בשל היותו יצירה ספרותית. ההגנה לא תחול על הרעיונות המוצגים בספר,
17 שכן הנושאים נחקרו ומהווים דברים ידועים באותו תחום. אולם, דרך ההצגה של
18 הנושאים, העריכה והסידור מוגנים בזכות יוצרים, באשר יש בהם כדי לבטא את
19 היצירתיות וההשקעה של המחבר (ע"א 559/69 אלמגור נ' גודיק, פ"ד כד(1) 825
20 (1970) (להלן: "פרשת אלמגור"); ע"א 23/81 הרשקו נ' אורבוך, פ"ד מב(3) 749, 772
21 (1988), אשר דן בהעתקה מספרים להוראת חשבון; ע"א 10242/08 מוצפי נ' קבלי
22 (10.10.12), כב' השופט יי עמית, אשר דן בהעתקה מספרים של הוראת השפה
23 העברית (להלן: "פרשת מוצפי"). בפרשת מוצפי (בפסקה 25, שם) נקבע:

24
25 "זכות היוצרים אינה משתרעת על שיטת הלימוד, בהיותה בגדר
26 "רעיון". הוא הדין, לענייננו, לגבי השימוש במילה זו או אחרת או
27 לגבי תיאור תופעות לשוניות מסוימות, אשר ניתן לראותן כ"עובדה"
28 או כ"נתון" הנמנים על החריגים הקבועים בחוק. זכותה של
29 המשיבה חלה אפוא על אופן הביטוי של שיטת הלימוד ודרך
30 יישומה, אשר יכול שיימצאו באופן הבחירה ובאופן הסידור של
31 הנתונים והרעיונות (טוני גרינמן זכויות יוצרים כרך א' (מהדורה
32 שנייה, 2008) 112 (להלן: גרינמן)). דברים אלה נכונים גם לגבי
33 השימוש בטבלאות בספרי הלימוד. נזכיר, כי "טבלאות" נכללות

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

1 בהגדרת "יצירה ספרותית" בסעיף 35(1) לחוק. עם זאת, ברי כי
2 עצם השימוש בטבלה אינו מקנה ליוצר הטבלה זכות יוצרים,
3 להבדיל מאופן עריכתה וסיווג נתוניה, אשר ככל שיעמדו בדרישות
4 היצירתיות והמקוריות, עשויים להקנות ליוצר הטבלה זכות יוצרים
5 (גרינמן, בעמ' 120-125)."

6
7 41. על רקע החוק והפסיקה, איני מקבל את מה שקבעו המומחים מטעם הנתבע בחוות
8 דעתם. שני המומחים התייחסו בחוות דעתם לשאלה האם קיימת זכות יוצרים בספר
9 לימוד להקניית הבסיס בשפה הערבית, וקבעו שאין לייחס זכות יוצרים למחבר ספר
10 לימוד פלוני. בחוות דעתו של ד"ר סינדאוי נכתב:

11
12 "ייחוס זכות יוצרים במלים או במערכת דקדוק של שפה לאדם
13 יוצרת מצב בלתי רצוי ובלתי הפיך. דמיון בין שני מורים שונים הינו
14 מחוייב המציאות ומוכתב על ידי השפה עצמה. היעלה על הדעת
15 להקנות זכות יוצרים בשמות הימים למורה פלוני ובכך למנוע משאר
16 המורים ללמד תלמידים שמות הימים!!! ייחוס זכות יוצרים
17 בחומר בסיסי זה יביא למניעת המשך לימוד יסודות השפה. השפה
18 הינה נחלת הכלל ויש להשאירה נגישה לכל דורש ואין לנכסה
19 לפלוני".

20
21 42. מחוות דעתו של פרופ' אסלנוב ציטטנו לעיל, והדברים דומים.

22
23 43. נכון אני להסכים עם הנאמר בשתי חוות הדעת באופן כללי, אלא ששני המומחים לא
24 התייחסו לאופן ההצגה של החומרים ולמקוריות בהגשתם ללומד, שלגביהם נקבע
25 שיש לייחס להם יצירה ספרותית ולהעניק להם הגנת זכות יוצרים על פי החוק.
26 המומחים גם לא התייחסו בחוות דעתם להשוואה פרטנית בין החוברת המקורית
27 לחוברת המפרה ולנקודות הדמיון ביניהן. כל שקבעו בחוות דעתם הוא, שהחוברת
28 המקורית אינה מוגנת בזכויות יוצרים, קביעה משפטית שאין בידי לקבל. בהקשר זה
29 אפנה גם לפסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז בת"א 9289-02-09 גולני נ' כהן
30 (8.2.12) (כב' השופט ב' ארנון), שקבע כי לתובעים שם (ביניהם התובע דנן) יש זכות
31 יוצרים, חומרית ומוסרית, בסדרת הספרים "לדבר ערבית", אף הם ספרי לימוד
32 השפה הערבית.
33

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

מהי החוברת המפרה?

- 1
2 44. בטרם נבחן האם הופרה זכות היוצרים של התובע, יש לדון בטענתו של הנתבע,
3 שהתובע לא הוכיח כי החוברות שהציג הן אכן של הנתבע. זאת, לאור העובדה
4 שהנתבע הכחיש שהחוברות הן שלו.
5
6 45. לכתב התביעה צרף התובע השוואה בין החוברת שלו לחוברת של הנתבע (נספח ד').
7 חוברת זו הוגשה כמוצג ת/2). בכתב התביעה טען התובע, כי ערן טל מסר לו,
8 לבקשתו, את הספר שקיבל מהתובע. כמו כן טען, כי הנתבע מסר לעינת אוחנה ספר
9 לימוד, המהווה העתק של ספר הלימוד של מינרוה, בשינויים קלים (סעיף 30). לא
10 ברור מכתב התביעה, האם החוברת שצורפה היא החוברת שקיבל התובע מערן טל
11 או מעינת אוחנה. בכתב ההגנה הכחיש הנתבע טענה זו של התובע, והוסיף כי הוא
12 חיבר ספר לימוד פרי עטו, שאין דמיון בינו לבין ספר התובע.
13
14 46. בתצהיר עדותו הראשית של התובע הוסיף על הנטען בכתב התביעה, כי שלח חוקר
15 פרטי אשר הקליט שיעור שהעביר הנתבע, ובמהלך ההקלטה ניתן לשמוע את דברי
16 הדיבה של הנתבע אודותיו ואודות מינרוה (סעיף 46). התובע צרף לתצהירו את
17 החוברת שלטענתו היא החוברת המפרה, כנספח ח', וצרף גם השוואה בין החוברת
18 המפרה לחוברת המקורית – נספח ט'. מעיון מעמיק בשתי החוברות שצורפו
19 לתצהיר, בנספחים ח' ו-ט', ואשר התובע ייחס את שתיהן לנתבע, עולה שמדובר
20 בחוברות דומות, אך אינן זהות. כך, למשל, כתובת המייל ומספר הטלפון שמופיעים
21 על עמוד הכריכה בשתי החוברות אינם זהים. כך גם סדר העמודים הוא שונה, אף כי
22 זהה בחלקו. בנספח ח' יש 101 עמודים, ואילו בנספח ט' ההשוואה לגבי חוברת
23 הנתבע היא לגבי קרוב ל-90 עמודים (נספח ח' הוגש כמוצג ת/7 וחוברת הנתבע
24 שנערכה לגביה השוואה בנספח ט' זהה למוצג ת/2). גם מתוך התצהיר לא ברור מהו
25 מקור החוברות שצורפו.
26
27 47. בחקירתו העיד התובע, כי הספר שמסר לו ערן טל אינו ברשותו, וכי לא מצא לנכון
28 להביא אותו להעיד (פרו' עמ' 16, ש' 1-19). כמו כן, אף לגבי הדפים המצולמים שטען
29 שקיבל מגיין מלקין טען כי הם אינם ברשותו עוד, וכי לא חשב שגיין היא עדה
30 רלוונטית (פרו' עמ' 14, שו' 1-16). התובע הסביר, שטרם והביא עדות מוצקה
31 ומתועדת של החוקר מטעמו.
32

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

- 1 48. בתצהיר החוקר נטען, כי החוקר נפגש עם הנתבע לצורך קבלת שיעור פרטי בשפה
2 הערבית, שהשיחה הוקלטה על ידו וכי הוא מאשר את תמלול ההקלטה שצורף
3 לתצהיר. החוקר לא טען בתצהירו כי קיבל חוברת מהנתבע במהלך השיעור, או כי
4 אחת החוברות שצורפו לתצהיר התובע הוצגה לפניו על ידי הנתבע.
5 במועד שנקבע להוכחות התייצב החוקר לעדות, אולם לא נחקר על ידי מי מהצדדים.
6 לפיכך, תצהירו של החוקר מתקבל כעדות מטעמו של התובע.
7 אמנם, בתמלול ההקלטה ניתן למצוא אינדיקציה לכך שהנתבע הציג לחוקר חוברת
8 כלשהי: "סלמן: ... עכשיו תשמע רונן. בוא נדבר לפני שנתחיל. קודם כל זה שלך.
9 זה החוברת הראשונה היא של המתחילים" (עמ' 5 לתמלול, נספח ז' לתצהיר
10 התובע). אולם, לא ניתן לדעת האם החוברת שהתובע טוען שהיא החוברת המפרה
11 היא שהוצגה לחוקר, או שמא החוברת שהנתבע טוען שהיא שלו. כמו כן, לא ניתן
12 לדעת האם החוקר העביר את החוברת שקיבל מהנתבע (אם קיבל) לידי התובע.
13
- 14 49. בעדותו הוסיף התובע על הנאמר בתצהירו ובתצהיר החוקר, וטען שהחוברת המפרה
15 שצרף לתצהירו כנספח ח' היא החוברת שהחוקר מסר לו, לאחר שקיבלה מהנתבע
16 (פרו' עמ' 16-17). עוד העיד, כי החוברת שצרף לכתב התביעה (ת/2) היא החוברת
17 שהגיעה אליו דרך גב' אוחנה, גם אותה לא מצא לנכון להביא להעיד (פרו' עמ' 18,
18 שו' 12-25).
- 19
- 20 50. במהלך החקירה הגיש התובע חוברת נוספת (ת/6, פרוטו' עמ' 35, שו' 27).
- 21
- 22 51. במצב דברים זה, ובמיוחד לאור העובדה שהחוקר לא נחקר על ידי מי מהצדדים ולא
23 הובאו העדים שלטענת התובע קיבל מהם את החוברות, לכאורה לא הרים התובע
24 את הנטל המוטל עליו, ולא הוכיח שהחוברות שהציג הן אכן של הנתבע, ושנתקבלו
25 ממנו.
26
- 27 52. אולם, בנסיבות המקרה, הנטל עובר לנתבע להוכיח שהחוברות אינן שלו, ואבהיר.
28
- 29 53. הנתבע הכחיש בחקירתו כי החוברות שיוחסו לו על ידי התובע הן החוברות שלו,
30 ואולם הודה שחלקים מהחוברות הם תרגילים או עמודים שחוברו על ידו. כך,
31 למשל:
32

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

1 "ש. אני מציג בפניך חוברת לימוד נוספת ... [ת/6 – א' פ'] תעיין
2 בבקשה ותאשר לי שזו חוברת שאתה חיברת.
3 ת. לא, זו לא החוברת שלי ואני לא חיברתי את החוברת הזאת. יש
4 פה דברים שנלקחו מהחוברת שלי, גם מס' הטלפון פה לא נכון.
5 ש. מה בחוברת בשער הראשון לא נכון?
6 ת. מס' הטלפון שלי לא נכון. ...
7 ש.זה ההבדל היחידי?
8 ת. הבדל גדול. כשאנשים מתקשרים לטל' הזה הם לא מגיעים
9 לסלמאן אלעמיר.
10 ...
11 ש. סלאמן, אני מפנה אותך לכתב התביעה שוב, נספח ד' ... בכתב
12 התביעה נטען שאת החוברת הזאת אתה חילקת בשיעורים שלך ...
13 ת. לא חילקתי את החוברת הזאת".
14 (פרו' עמ' 35, 53-54).

15
16 54. לעומת זאת העיד הנתבע, כי עמודים 23 ו-27 בנספח ד' (=ת/2) הם עמודים שלו אשר
17 חוברו על ידו, וכאשר נשאל האם אלו שני העמודים היחידים שכתב השיב: "לא, לא,
18 יש פה הרבה, אני רואה הרבה, כל הדברים בעצם, כל התרגילים שנמצאים פה זה
19 אני כתבתי". בהמשך הסכים גם שעמודים 45, 57 ו-62 הם שלו (פרו' עמ' 55-56).

20
21 55. מדובר אם כן, בטענת הודאה והדחה, המעבירה את נטל ההוכחה מהתובע לנתבע.
22 הנתבע מודה בחלק ניכר מהחוברת, שהוגשה כרוכה, אולם טוען כי כולה אינה שלו.
23 על כן בנסיבות העניין, עובר הנטל אל הנתבע להוכיח שהחוברת אינה שלו.
24

25 56. הנתבע לא עמד בנטל זה, ולא סיפק הסברים משכנעים כיצד הגיעו לידי התובע
26 חוברות כרוכות ששמו מתנוסס עליהן, ואשר הנתבע מודה בחלק ניכר ומהותי
27 מתוכן.
28 זאת ועוד. הנתבע לא סיפק הסבר משכנע, מדוע לא הציג את החוברת שלו כבר בכתב
29 ההגנה, אלא רק בתצהירו (פרו' עמ' 39), וכן מדוע לא צרף את חומרי הגלם עליהם
30 התבסס, להראות שהם שונים ומקוריים (פרו' עמ' 18-20). כן לא הביא כל ראיות
31 לגבי מועד הוצאת החוברת או באיזו הוצאה הופקה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

1 הנתבע אף התפתל כאשר נשאל אודות הערת זכויות היוצרים שנמצאת על גבי
2 החוברת שהוא טוען ששלו היא – נספח יב' לתצהירו, היתה בנוסחה להערה בחוברת
3 המקורית וליתר ההערות בחוברות שהציג התובע:

4
5 "ת. אני לא רשמתי את הדבר הזה. אני מה שרשמתי זה
6 "כל הזכויות שמורות לסלמאן אל אמיר עאמר".

7 ש. וכל השאר מי רשם?

8 ת. אני לא יודע... זה הובא מאיפה שהוא והובא לביהמ"ש לפה.
9 אני לא יודע מי כתב את זה".

10 (פרוי' עמ' 40-41).

11
12 בהמשך טען הנתבע שהערת זכויות היוצרים אינה ייחודית למינורה, אלא נמצאת
13 "בכל מיני מקומות", וב"אלפי ספרים", אולם לא נתן הסבר מדוע לא הציג אף לא
14 ספר אחד שקיימת בו הערה דומה (פרוי' עמ' 43, שו' 1-11).
15 קשה להלום כיצד הנתבע אינו עומד מאחורי מסמך שהוגש על ידו לבית המשפט
16 ואשר לגביו הצהיר כי חובר על ידו.

17
18 57. כאמור, הנתבע לא הודה בכל החוברות, אלא רק ביחס לחוברת אחת (ת/2).

19 אשר על כן, אני קובע כי חוברת זו היא החוברת המפרה. זאת, בשים לב לכך
20 שהתובע לא הוכיח כי שלוש החוברות הנטענות על ידו הינן של הנתבע, מחד גיסא,
21 ומאידך גיסא הודה הנתבע כי חיבר חלק נכבד מתוכנה של חוברת זו.

הנתבע הפר את זכות היוצרים של התובע

22
23
24 58. לאחר שהותוותה המסגרת הנורמטיבית וזוהתה החוברת המפרה, אפנה לבחינת
25 הטענה, שהנתבע העתיק את החוברת של התובע, באופן העולה כדי הפרת זכות
26 היוצרים שלו.

27
28 59. בפרשת אלמגור נקבעו שני תנאים מרכזיים שעל התובע להוכיח בתביעה להפרת
29 זכות יוצרים. האחד, שהנתבע העתיק חלקים ממשיים ומהותיים מיצירת התובע;
30 והשני, שלנתבע הייתה גישה ליצירת התובע. כמו כן נקבע, כי הדמיון בין שתי
31 היצירות לא יבחן באופן מכני ונקודתי, אלא לפי התרשמותו של השופט מהיצירות
32 בכללותן, וכי ככל שנקודות הדמיון רבות יותר, כך גובר החשש שאין זה יד המקרה
33 ומדובר בהעתקה (שם, בעמ' 830; ראו גם ע"א 15/81 גולדנברג נ' בנט, פ"ד לו(2)

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

- 1 **עקב** 813, 823 (1982); ע"א 23/81 הנ"ל, בעמ' 762; ע"א 8117/03 **ענבר נ' יעקב**
2 (16.1.2006); ע"א 3422/03 **Krone AG נ' ענבר פלסטיק משוריין**, פ"ד נט(4) 365,
3 381 (2005); ע"א 9248/05 **מתן י. מערכות תקשורת ואיתור בע"מ נ' מילטל תקשורת**
4 **בע"מ, סעיפים 23-24 לפסק הדין (22.8.2006).**
5
6 60. תנאי הגישה של הנתבע לחומרי התובע הוכח בתיק זה מעל לכל ספק. הנתבע היה
7 עובד של התובע במועד שקדם להוצאת החוברת המפרה על ידו, ובמסגרת עבודתו
8 נחשף לדפי תרגול ומערכי שיעור של התובע, ולעניין זה אין נפקא מינה האם בזמן
9 שהנתבע עבד אצל התובע הייתה לתובע חוברת מסודרת או דפים בלבד. כמו כן,
10 הנתבע מודה שהיו ברשותו חומרים של התובע בטרם סיים את עבודתו אצל התובע.
11
12 כעת נבחן את התקיימותו של התנאי השני, היינו שהנתבע העתיק חלקים מהותיים
13 מיצירתו של התובע. תנאי זה נבחן בעיקר על פי מבחן האיכות, אולם כפי שנראה, גם
14 למבחן הכמות יש משקל במקרה דנן.
15 התובע הגיש לבית המשפט השוואה שערך בין חלקים נבחרים מהחוברת המקורית
16 לבין החוברת המפרה (אחד עשר נושאים), ובמסגרת זו הוסיף גם השוואה לגבי
17 אותם נושאי לימוד בארבעה ספרים אחרים שעוסקים בלימוד ערבית: "ערבית
18 מדוברת" של פרופ' יהודית רוזנהויז; "ערבית מדוברת" של משה שרון; "דבר
19 ערבית" של משה פיאמנטה ו"ערבית מדוברת" של יוסף מורן (ת/11 להלן: "**הספרים**
20 **האחרים**"). מעיון בספרים האחרים ניתן לראות, שבכל הנושאים שייבחנו להלן יש
21 דרכים מגוונות ושונות להצגתם (לפחות ארבע שהוכחו), וניתן בנקל להבחין, כי
22 הדמיון הרב בין החוברת המקורית לחוברת המפרה אינו יד המקרה. להלן אציג כמה
23 דוגמות מרכזיות מתוך ההשוואה בין שתי החוברות.
24
25 **עמוד הכריכה והערת הזכויות**
26 61. כבר ציטטנו בפתח פסק הדין וערכנו השוואה בין עמוד הכריכה שבשתי החוברות
27 והערת זכויות היוצרים הדומה המופיעה עליהן. במקרה זה, הערת זכויות היוצרים
28 היא ייחודית ואינה שגרתית. מלבד העובדה שהנתבע התכחש להערה זו הכתובה על
29 גבי החוברת שצירף הוא לתצהירו, התקשה להסביר את משמעות המילים "**לשימוש**
30 **פנימי בקורסים והשתלמויות שמעביר סלמאן**" לגביו. כך טען, שהשתמש במילה
31 "קורסים", על אף שהוא מעביר רק שיעורים פרטיים, מאחר שהעברית שלו לא כל
32 כך טובה (פרוי' עמ' 43, שו' 23), ושמשפט זה אינו ייחודי דווקא לתובע. אולם, כאמור,
33 הנתבע לא הצביע ולו על ספר אחד שבו מופיעה הערת זכויות יוצרים דומה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

1 בהקשר זה יצוין, שעצם השימוש בהערת זכויות יוצרים על החוברת של הנתבע סותר
2 את טענתו שאין זכויות יוצרים בספר לימוד. אם אמנם חשב כך, מדוע טרח כלל
3 לכתוב הערה בדבר שמירה על זכויות יוצרים, ולמעשה להעתיק גם את הערת
4 הזכויות מהתובע?! בכך יש גם ללמד, לדעתך, שהנתבע היה מודע היטב לזכויותיו של
5 התובע בטרם הפר אותם.

6

7

השיעור הראשון

8 62. כותרת הנושא בחוברת המקורית היא: "שעור ראשון – אלדרס אלאול", ואילו
9 בחוברת המפרה: "אלדרס אלאול – השיעור הראשון". תחת הכותרת מופיע
10 דיאלוג בערבית. בחוברת המקורית הדיאלוג בן 26 שורות, וניתן לראות כי 19 מתוכן
11 הועתקו ככתבן וכלשונו בחוברת המפרה, שם הדיאלוג הוא בן 35 שורות. בחלק
12 מהספרים האחרים שצורפו מופיע דיאלוג במסגרת "השיעור הראשון" (אם כי
13 הכותרת בכל אחד מהם שונה), אולם רק חלקים שוליים ובסיסיים בדיאלוג חוזרים
14 על עצמם (כגון: "שלום, מה שלומך?") והשיחות הן שונות בתכלית בין הספרים.

15

16

המספרים 0-10

17 63. בשתי החוברות מופיעה הכותרת: "המספרים 0-10" ומתחתן מופיעה טבלה,
18 ומתחתיה הסברים ודוגמאות. העיצוב החזותי בשני העמודים זהה. בטבלאות בשתי
19 החוברות קיימים שינויים קלים, אולם לדעתך, עצם הצגת הנושא בטבלה במקרה
20 שלפנינו מלמד על העתקה. בספרה של רוזנהויז, למשל, מופיע הנושא: "המספרים מ-
21 1 עד 12 והזוגי", ומתחתיו הסברים ודוגמאות, ללא שימוש בטבלה. גם בשאר
22 הספרים האחרים הכותרות הן שונות והנושא מוצג באופן שונה בתכלית. בכל
23 הספרים האחרים אין שימוש בטבלה בהצגת נושא זה.

24

25

26

ונציין את השינויים:

27

28 "לפני שם עצם נמנה יש להשמיט את האות ה"א משם המספר, לדוגמא:
29 (בחוברת המקורית): סת אולאד, ת'לאת' כתב, ארבע בנאת. (בחוברת המפרה):
30 ח'מס אולאד, סבע בנאת, ארבע סיארת. (בשתי החוברות): את שם העצם הנמנה
31 מ-3 עד 10 סופרים בלשון רבים. (בחוברת המקורית): שני פרטים יספרו לרוב
32 כזוג, לדוגמא: ולדין – שני ילדים, בנתין – שתי בנות, ביתין – שני בתים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

1 (בחוברת המפרה) לספירת שני פרטים אנו נשתמש בצורת הזוגי, לדוגמא: ולדין,
2 בנתין, סיארתין".
3 נראה, אם כן, שגם נושא זה הועתק על ידי הנתבע מהחוברת המקורית.

אינו ואילי

6 64. הנושא בשתי החוברות זהה, ובחוברת המפרה הוסיף הנתבע תחת כותרת זו את
7 הכותרת: "כי-אשר". זאת, לעומת הצגת הנושא בספרים האחרים. למשל, בספרו של
8 משה שרון מופיע הנושא כ- "המשפט המורכב – משפט המושא". ובספרה של
9 רוזנהויז – "תרגום 'אשר, ש-".
10 כמו כן, ההסברים זהים בשתי החוברות, פרט לדוגמאות:

אָנוּ – אֵלִי
כִּי – אֲשֶׁר

למילת היחס ש..... בעברית ישנן שתי משמעויות:

- ש..... במשמעות "אשר", לדוגמא- השחין שקפץ למים(השחין אשר קפץ למים)
- ש..... במשמעות "כי", לדוגמא-אמרו שהוא הצליח(אמרו כי הוא הצליח)

בערבית ישנה מילת יחס שונה לכל אחת מהמשמעויות:

- אָנוּ- ש... במשמעות "כי"
- אֵלִי- ש... במשמעות "אשר"

לדוגמא:

שאיני-אֵנִי	שהיא-אֵנֶה(אֵנֶה)
שאתה- אֵנֶכ	שאנתו-אֵנָא
שאת- אֵנֶכ	שאתם- אֵנְכֻ/אֵנְכֶם
שהוא- אָנוּ	שהם- אֵנְהֶם

אֵלִי בתחילת משפט משמעותו מי ש..... או מה ש.....

אָנוּ וְאֵלִי

למילת היחס ש... בעברית יש שתי משמעויות:

א. ש... במשמעות "אשר" לדוגמא- הילד שכתב (הילד אשר כתב)

ב. ש... במשמעות "כי", לדוגמא- הוא אמר לי שהוא בבית (הוא אמר לי כי הוא בבית)

בערבית ישנה מילת יחס שונה לכל אחת מהמשמעויות:

אָנוּ- ש... במשמעות "כי"

אֵלִי- ש... במשמעות "אשר"

לדוגמא:

- קָנוּ קָאֵל לִי אָנוּ אֶבְנוּ מֶשׁ פִּי אֶקְבִּית
- הֵאֵדָא אֶקְלֵד אֵלִי פְתָב אֶלְמֶקְתּוּב

שימוי לב- אלי נשאר מאובן בכל הנומים בעוד אנו יכול להשתנות לפי הגוף:

אֵלִי- שאני, אֵנֶכ- שאתה, אֵנְכֻ- שאת וכו'

תרגיל- תרגמי/ את המשפטים הבאים הבאים לערבית:

- הם שמעו מהשכנים שאין מים בכל הכפר
- איפה כל האוכל שהיה כאן?
- אנתו הילדים שיצאו מבית הספר היום.
- אמרו לי שהם הגיעו לירושלים לפני שעתיים.

שימוי לב!

אֵלִי בתחילת משפט משמעותו מי ש... או מה ש...

לדוגמא: מתגמים שגשג בהם שימוש באֵלִי

אֵלִי בבִּלְאֵשׁ פְתָר מְנוּ – מה שבחנים (קח) הרבה ממנו

אֵלִי פִּתָּא מְאָת – מה שעבר - מת

אֵלִי פְדָק אֶלְפָאב בְּקַמֵּי אֶלְנָאב – מי שמקיש בדלת, שומע את התשובה.

א. לדוגמא:

- הי אלס' פִּיְה אֵלִי בְדִי אֶתְגִּינְוּהָ.
- הו קאלי אֵנֶכ פְתָבֵע דולאראת.
- הם קאלו אֵנָא בְנֵעֵמֶל מְשִׁאֶפֶל.
- האד'א אלְקַעֵלֶם אֵלִי סֵאֶלְנִי.
- אבוקי קאלי אֵנֶכ בְדָכ תִּתְעַלְמִי עֶרְבִי.
- אֵלִי בְנִזְרַע בְּחִסְדִּי.
- אֵלִי בְּבִלְאֵשׁ פְתָר מְנוּ.
- אֵלִי סִיאַר סִיאַר.
- אֵלִי פִּתָּא מְאָת.
- אֵלִי מֶשׁ עֲאִיבּוּ יִשְׁכַּב מִן בַּחַר עִזָּה.
- אֵלִי מֶשׁ עֲאִיבּוּ יִקְלַע תְּנֵאִיבּוּ.
- אֵלִי אִידוּ פִּי אֶלְמִי מֶשׁ מְתִיל אֵלִי אִידוּ פִּי אֶלְנָאֵר.
- אֵלִי בְּיִטְלַע פִּי אִידְכֻ אֶעְמְלוּ.

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

צורת הווה-עתידי

1

2

65. בצד ימין החוברת המקורית ובצד שמאל החוברת המפרה.

צורת הווה-עתידי

על מנת לצור צורת הווה-עתידי יש להוסיף את האות ב' לפני צורת שם הפועל.
לדוגמה:

הגוף	נטיית פתח	נטיית חתב
אנא	בַּתְּחַת	בְּתַתְּב
אנת	בַּתְּחַתְּ	בְּתַתְּבִי
אנתי	בַּתְּחַתִּי	בְּתַתְּבֵי
הן	בִּיפְתַח	בִּיפְתַב
הי	בַּתְּחַתְּ	בְּתַתְּבִי
הם	בִּיפְתַחוּ	בִּיפְתַבוּ
אנתי	בַּתְּחַתִּי	בְּתַתְּבֵי
נחמא	בַּנְּחַמְתָּ	בְּנַחְמְתָב

צורת הווה-עתידי

על מנת ליצור צורת הווה-עתידי יש להוסיף את האות ב' לפי צורת שם הפועל.
יש לזכור!
כי לפני גוף ראשון נוכח יש להוסיף את האות ב' רק לאחר שמשמיטים את האות א'.
דוגמה: אנא אַתְּחַת - בַּתְּחַת וּלֹא בַּאֲתְחַת.

גוף	ש.ר.ב	ק.ע.ד	פ.ת.ח
אנא	בְּשַׁרְב	בַּקְעַד	בַּתְּחַת
אנת	בַּתְּשַׁרְב	בַּתְּקַעַד	בַּתְּחַתְּ
אנתי	בַּתְּשַׁרְבִי	בַּתְּקַעַדִי	בַּתְּחַתִּי
הו	בִּישַׁרְב	בִּיקַעַד	בִּיפְתַח
הי	בַּתְּשַׁרְב	בַּתְּקַעַד	בַּתְּחַתְּ
אחמא	בַּנְּשַׁרְב	בַּנְּקַעַד	בַּנְּחַתְּ
אנתי	בַּתְּשַׁרְבִי	בַּתְּקַעַדִי	בַּתְּחַתִּי
הם	בִּישַׁרְבוּ	בִּיקַעְדוּ	בִּיפְתַחוּ

צורת הווה-עתידי משמשת לחליפין כצורת הווה מתמשך(פע) שגשית בדרך כלל,תמיד (וכי) וכצורת עתידי במידה ובמשפט יו תיאור זמן עתידי.(מחר, בקרוב, עוד חודש,שנה הבאה וכי) או במל בו ברור מתוך המשפט כי ההתרחשות של הפועל עתידית.

לדוגמה:

1. כל יום אנא בְּשַׁרְב מ.
2. אחמא דאימן בַּנְּחַת אלשֶׁבֶאבִיב.
3. כמאן שְׁהַר בִּישַׁלְעוּ עֵלֵא אֶלְיוֹנָן.
4. אלטנה אלגיא בִּיפְתַחִי אֶלְמֹנִד'וּע.
5. פְּעִד יִמְיִן בַּתְּנִסְלִי עֵלֵא אֶלְיָאבָאן.

צורה זו משמשת לחליפין כצורת הווה מתמשך (פעולה הנעשית בדרך כלל, תמיד וכי) או כצורת עתידי, במידה ובמשפט ישנו תיאור זמן עתידי (מחר, עוד חודש, בקרוב וכי) או במקרה בו ברור מתוך הקשר בו נאמר המשפט כי מדובר בהתרחשות עתידית.

לדוגמה:

1. כל יום בַּתְּחַת אלשֶׁבֶאבִיב.
2. הֵם דְּאִימֵן בְּבַתְּחַתִּי מַפְתִּיב.
3. בְּבִנְהַת בַּתְּחַת אלשֶׁבֶאבִיב.
4. פְּעִד שְׁהַר בִּישַׁלְעוּ עֵלֵא אֶלְיָאבָאן.

3

4

66. שוב, הכותרת זהה בשתי החוברות. בחקירתו הנגדית של הנתבע עמד ב"כ התובע על

5

כך, שצמד המילים "הווה-עתידי" בשימוש כנושא בהוראת הזמנים בשפה הערבית

6

הוא ייחודי לתובע. הנתבע הסביר, כי קרא לנושא בשם "הווה-עתידי", "כיוון

7

שבערבית מדוברת יש זמן שנקרא הווה ויש זמן שנקרא עתידי והם בעצם נמצאים

8

באותה מסגרת... כי זה לא של אסף גולני, זה נמצא בכל הספרים" (פרו' עמ' 57, שו'

9

7-1). בהמשך טען, שהוא לא יכול להצביע על ספר מסוים שבו צמד המילים מופיע

10

באותה צורה (פרו' עמ' 59, שו' 18), אלא הסביר: "יש מושג שנקרא טקסטואליות.

11

כשאתה קורא הרבה ספרים, יש מושגים שפשוט נמצאים בראש שלך, ואז אתה בא

12

לחבר נושא מסוים וזה ככה יוצא, הווה-עתידי" (פרו' עמ' 60, שו' 14-16). אולם, ב"כ

13

התובע הציג מספר ספרים בהם מופיע נושא זה בצורות שונות: "שימושי צורות

14

העתידי" (אריה לוי); "ההווה המתמשך" ו"צורת עתידי עם ב'" (משה שרון) "נטיית

15

יפעל ונטיית בפעל" (רוזנהויז). לטעמי, הנתבע לא נתן הסבר משכנע מדוע בחר דווקא

16

בכותרת בה השתמש התובע "צורת הווה-עתידי", שלגביה הוכיח התובע כי היא

17

מקורית.

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

1 זאת ועוד. מבנה הנושא והצורה החזותית הם זהים: מתחת הכותרת מופיע ההסבר
 2 הזהה: "על מנת ליצור צורת הווה-עתידי יש להוסיף את האות ב' לפני צורת שם
 3 הפועל". לאחר מכן מופיעה טבלה, שאינה זהה בשתי החוברות, ומתחת לטבלה
 4 הסבר זהה. נצטט את ההסבר, כאשר השינויים הקלים שבחוברת המפרה יוצגו
 5 בסוגריים ובפונט שונה:
 6 "צורה זו (צורת הווה-עתידי) משמשת לחליפין כצורת הווה מתמשך (פעולה
 7 הנעשית בדרך כלל, תמיד וכו') או כצורת (וכצורת) עתידי, במידה ובמשפט ישנו
 8 (יופיע) תיאור זמן עתידי (עתידי) (מחר, עוד חודש, בקרוב וכו') או במקרה בו
 9 ברור מתוך ההקשר בו נאמר המשפט כי מדובר בהתרחשות עתידית (מתוך
 10 המשפט כי ההתרחשות של הפועל עתידית)".
 11
 12 גם כאן, עצם השימוש בטבלה נראה מועתק, בשל המבנה והאופן החזותי הזהים, וכן
 13 המלל הזהה. יודגש, כי השינויים הזניחים שהוכנסו במלל בחוברת של הנתבע
 14 מעידים על כך, כי היה מודע להעתקה, וכי אין זו יכולה להיות יד המקרה.

כס וקדיש

17 67. בצד ימין החוברת המקורית ובצד שמאל החוברת המפרה.

כָּס ו-קְדִישׁ

מילת השאלה כמה?, תבוטא בערבית ע"י מילות השאלה
 כָּס (אֶכֶס) או קְדִישׁ.
 השימוש במילת השאלה כָּס (אֶכֶס), הוא לגבי שמות עצם ספירים,
 בדומה ל-HOW MANY. אחרי כָּס תמיד יבוא שם עצם ביחיד.
 לדוגמא: כמה ילדים? – כָּס נְלֵד, כמה סטודנטים? כָּס סְטֻלְבּ.

השימוש במילת השאלה קְדִישׁ הוא לגבי שמות עצם בלתי ספירים,
 בדומה ל-HOW MUCH.
 לדוגמא: כמה סוכרי? – קְדִישׁ סֻכֵּר, כמה מים? קְדִישׁ מַלְחָה?
 שִׁיבוּ לָב! לשם בדיקה, האם שם העצם ספיר או לא, נסה להצמידו למספר –
 אם ניתן להצמידו למספר מונה – השתמש בכָּס.
 אם לא ניתן – השתמש בקְדִישׁ.

לדוגמא: חמישה ילדים. ניתן להצמיד למספר מונה, לכן נשתמש בכָּס.
 חמישה מים. לא ניתן להצמיד מספר מונה, לכן נשתמש בקְדִישׁ.

שִׁיבוּ לָב! האם כסף הוא שם עצם ספיר?
 האם זמן הוא שם עצם ספיר?
 האם גיל הוא שם עצם ספיר?
 התשובה היא לא.

איננו סופרים כסף, זמן או גיל אלא יחידות כסף, זמן וגיל.
 לא ניתן לומר חמש כסף, חמישים זמן או שלושים גיל.

לכן:
 קְדִישׁ מְסִיאָרִי – כמה כסף?
 קְדִישׁ נְקָתָה – כמה זמן?
 קְדִישׁ עֲמָרְכִי – מה גילך? (בן כמה אתה?).

כָּס (אֶכֶס) ו-קְדִישׁ

כאשר אנו רוצים לספור שמות עצם ספירים, בדומה ל-HOW MANY
 באנגלית אנו משתמשים במילת השאלה כָּס (אֶכֶס). הכלל הוא שאחרי כָּס
 תמיד יבוא שם עצם ביחיד.
 לדוגמא:

- כָּס (אֶכֶס) סִיאָרְהִי – כָּס (אֶכֶס) סְטֻלְבּ!

מילת השאלה קדיש משומשת לשמות עצם בלתי ספירים, בדומה ל-
 HOW MUCH.
 לדוגמא:

- קְדִישׁ סֻכֵּר! קְדִישׁ חֲלִיב!

שִׁיבוּ לָב!

לשם בדיקה לאיזה קטגוריה משתייך שם העצם, לספירים או לא, נסו
 להצמידו למספר – אם ניתן להצמידו למספר מונה-השתמשו בכָּס.
 אם לא ניתן-השתמשו בקדיש.

לדוגמא:

- חִימָס אֶנְלָאד – כָּס נְלֵד.
- חִימָס מְלֵאעֵק(נְלֵפָאָת) סֻכֵּר – כָּס מְלֵקָת(נְלֵפָאָת) סֻכֵּר.

שִׁיבוּ לָב!

כסף, זמן וגיל הם שמות עצם שאינם ספירים.
 אך יש לשים לב כי שטרות, שעות, ימים שנים הם שמות עצם ספירים.

לדוגמא:

קְדִישׁ מְסִיאָרִי? כָּס (אֶכֶס) נְרָקָת עֶשְׂרִין שְׁקֵל מְעַכֵּי
 קְדִישׁ נְקָתָה? כָּס (אֶכֶס) יוֹס? כָּס סְעָה?
 קְדִישׁ עֲמָרְכִי? כָּס (אֶכֶס) סָנָה עֲנָדְכִי?

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

68. ניתן לראות שהכותרת, המבנה, השימוש במילים המודגשות ואף חלק מהדוגמאות – מועתקים.

סיכום ומסקנות

69. יצוין, כי התובע ערך השוואה דומה לגבי חמישה נושאים נוספים: "נטיית בדי-ברצוני"; "שימושי הפועל ס'אר"; "נטיית מלות היחס"; "הכינוי החבור" ו"הידוע", אולם מפני קוצר היריעה וכן מפני שהדברים דומים וחוזרים על עצמם, לא נביא את ההשוואה במלואה, והמעוניין יוכל לעיין בת/11. זאת, מלבד ההשוואה שנערכה לגבי יתר הנושאים, בנספח ד' לכתב התביעה, שם ניתן לראות את ההעתקה לגבי חוברת מלאה ולא רק לגבי חלקים נבחרים.

70. הנה כי כן, מסקנתי החד משמעית היא כי חלק גדול וממשי מיצירת התובע הועתק. ההתרשמות הכללית משתי היצירות היא שמדובר בהעתקה, גם אם ההשוואה נעשתה באופן פרטני ומכני. ניתן בנקל להבחין, כי התבנית כולה, הן החזותית והן התכנית – מועתקת. אין בדוגמה זו או אחרת, שהנתבע שינה מהחוברת המקורית, להעיד על כך כי החוברת המפרה היא יצירה מקורית ונפרדת של הנתבע, כנטען על ידו. אופן הצגת הדברים, סדר הבאתם, השימוש באותם מושגים לשמות נושאים – הם אלו שיש בהם זכויות יוצרים שהופרו.

71. לנוכח מסקנה זו, לא מצאתי לנכון לדון בטענת הנתבע כי מדובר בלהג שונה, וכי הלהג הארץ ישראלי שונה מהלהג הפלסטיני. שאלה זו, שהיא עניין שבמומחיות, חורגת מדיוננו, שכן ההעתקה היא באופן הצגת החומרים והעתקת תוכנם בחלק ניכר ומהותי, ואין זה משנה אם הדוגמאות שננקטו בחוברת של התובע הן בלהג שונה, כזה או אחר.

הדין החל

72. על מנת לדון בסעד הנובע מהפרה של זכות יוצרים, יש לדון תחילה מהו הדין החל במקרה זה – חוק זכות יוצרים הישן וחוק זכות יוצרים החדש, כטענת התובע, או הישן בלבד, כטענת הנתבע.

73. סעיף 77 לחוק החדש קובע: "תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה)". כן קובעים סעיפים 78(ב)-(י), שלגבי יצירה שנעשתה לפני

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

1 יום התחילה, דהיינו לפני 25.5.08, יחול הדין הקודם – חוק זכות יוצרים הישן
2 והפקודה.

3
4 74. לצורך כך יש לקבוע מהו מועד הוצאת החוברת המפרה.
5 בחוברת המפרה אין כל אינדיקציה לשנה בה הוצאה. בתצהירו טוען התובע, כי
6 "מעשיו המפרים" של הנתבע החלו בשנת 2005, אולם הוא מתאר את מעשיו המפרים
7 שהובילו לסיום העסקתו של הנתבע. למעשה, התובע מתאר שחברות הנתבע החלו
8 להגיע לידי משנת 2008. בתצהיר הנתבע נטען, שחיבר חוברת מסודרת בשנת 2006,
9 אותה צרף כנספח יב', וכך גם העיד (פרוי' עמ' 51, שו' 16).

10
11 75. מאחר שדחיתי את הכחשתו של הנתבע לחוברת המפרה, ובהעדר ראיה לסתור מצד
12 התובע, אני קובע כי החוברת המפרה היא החוברת שחיבר בשנת 2006.

13
14 **76. לפיכך, ובהתאם להוראת המעבר בסעיפים 77-78 לחוק זכות יוצרים החדש, אני**
15 **קובע כי הדין החל הוא חוק זכות יוצרים הישן והפקודה.**

הסעד

16
17
18 77. בהתאם לסעיף 3א לפקודה, בגין הפרת זכות יוצרים חומרית, שלא הוכח לגביה נזק,
19 לבית המשפט שיקול דעת לפסוק פיצוי סטטוטורי במתחם שבין 10,000 ₪ ל-20,000
20 ₪. על פי סעיף 4א(5) לפקודה, בגין הפרת זכותו המוסרית של מחבר ששמו ייקרא על
21 יצירתו ושלא ייעשה ביצירתו כל סילוף או עיוות, זכאי המחבר "לפיצויים בסכום
22 שיקבע בית המשפט לפי נסיבות המקרה, אף אם לא הוכיח נזק ממון".

23
24 78. יצוין, כי על פי ההלכה הפסוקה לעניין הפיצוי הסטטוטורי, הן בהתאם לדין הישן
25 והן בהתאם לדין החדש, כדי לקבוע מהו מספר ההפרות המקנות את הפיצוי, יש
26 לקבוע מהו מספר הזכויות שהופרו (592/88 שגיא נ' עיזבון המנוח אברהם ניניו ז"ל,
27 פ"ד מו(2) 254 (1992); 3616/92 דקל שירותי מחשוב הנדסה (1987) בע"מ נ' חשב
28 היחידה הבין קיבוצית לשירותי ניהול אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, פ"ד נא(5)
29 337 (1997); ת"א (י-ם) 3560-09 ראובני נ' מפה – מיפוי והוצאה לאור בע"מ (6.1.11)
30 מפי כב' השופט צ' זילברטל, בכהונתו כשופט בבית המשפט המחוזי בירושלים).
31 בענייננו מדובר ביצירה אחת – החוברת המקורית – שהופרה בשתי זכויות – זכותו
32 החומרית של התובע וזכותו המוסרית.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

1 79. כאמור, שוכנעתי כי הנתבע הפר את זכות היוצרים החומרית וכן את זכותו המוסרית
2 של התובע. התובע לא הוכיח כי נגרם לו נזק ממון. עם זאת, שוכנעתי כי נגרמה
3 לתובע עוגמת נפש עקב ההפרה. לפיכך, ובהתחשב בהיקפן הגדול של ההעתקות כפי
4 שתואר לעיל, אני מעמיד את גובה הפיצוי על הסכום המקסימאלי – 20,000 ₪ לגבי
5 כל אחת מההפרות – החומרית והמוסרית, ובסך הכל – 40,000 ₪.

6
7

העילות הנוספות

8 80. העילות הנוספות להן טוען התובע הן: הפרת חוזה, עשיית עושר ולא במשפט, הסגת
9 גבול בקניין רוחני, תיאור כוזב, הטעייה לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, גזל
10 מוניטין, רשלנות ופעילות בחוסר תום לב רבתי וגניבת עין - הפרה על פי חוק עוולות
11 מסחריות, התשנ"ט-1999.

12

13 81. איני מוצא מקום לדון בעילות הנוספות. זאת, מאחר שהתובע לא הוכיח את נזקו
14 בתביעה זו, ועל כן לא הוכיח קיומו של קשר סיבתי בין העילות השונות שנטענו על
15 ידו לבין הנזק.

16

17 82. אמנם, בעילת העוולה של גניבת עין ניתן לזכות אף ללא הוכחת נזק, אולם לאחר
18 שקבעתי כי התובע זכאי לפיצוי סטטוטורי מכוח חוק זכות יוצרים, אין התובע זכאי
19 לפיצוי נוסף, שכן הלכה היא שאין אדם זכאי לגבות פיצוי פעמיים בגין אותו מעשה,
20 בהסתמכו על עילות שונות העומדות לרשותו (ע"א 290/80 ש.ג.מ. חניונים בע"מ נ'
21 מדינת ישראל, פ"ד לז(2) 633, 642 (1983)).

22

23 83. יוער, כי על פי חוק עשיית עושר ולא במשפט אפשר לזכות בסעד של השבה גם ללא
24 הוכחת נזק, אולם סעד זה אינו רלוונטי לענייננו.

25

26 84. להרחבת הדיון בעניין העילות הנוספות ראו הדיון בת"א (ת"א) 9289-02-09 הנ"ל,
27 בעמ' 49 ואילך, שם נדונה, כאמור, תביעה דומה של התובע, ויפים הדברים שנאמרו
28 שם גם לענייננו.

29

30

31

32

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 8394-10-10
גולני נ' עאמר

לפני כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא

סוף דבר

1
2 85. אני מחייב את הנתבע לשלם לתובע סך של 40,000 ₪ בגין הפרת זכויותיו בחוברת
3 "ערבית מדוברת פלסטינית למתחילים".

4
5 86. ניתן בזאת צו האוסר על הנתבע לעשות שימוש בחוברת המפרה, בין באופן אישי ובין
6 על ידי אחרים, ולהימנע מלשווק, להפיץ, לפרסם, להציג או למכור את החוברת
7 המפרה או כל חומר לימודי אחר הדומה עד כדי הטעייה לפרי עטו של התובע.

8
9 87. הנתבע יישא בהוצאותיו של התובע לאגרת בית משפט ובהוצאות של ההקלטה
10 והתימלול של הפרוטוקול, ובנוסף בשכר טרחת עורך דין בסך של 20,000 ₪.

11
12
13
14
15
16
17
18
19

המזכירות תשלח העתקים לבאי כוח הצדדים.

ניתן היום, כ"ח טבת תשע"ד, 31 דצמבר 2013, בהעדר הצדדים.

אהרן פרקש, סגן נשיא

20
21